

Gezicht op Zalk

Houd je dorp op gang

Nederland vergrijst. De samenleving telt steeds minder jongeren en vooral de dorpen krijgen met een verminderd inwonertal te maken. Daalt het aantal inwoners, dan vindt dat zijn weerslag in het voorzieningenniveau: minder winkels, minder scholen, minder openbaar vervoer. Enige nuancering is hier trouwens wel geboden, want ook toen het aantal inwoners nog niet daalde nam het aantal voorzieningen af. Maar de gevolgen van de bevolkingsdaling komen daar nog eens bovenop.

Tocht

Of het verdwijnen van voorzieningen in het dorp per definitie leidt tot een aantasting van de leefbaarheid, is iets dat door sommige sociologen wordt betwijfeld. Dorpsbewoners echter staan bepaald niet te juichen als ze horen dat hun basisschool op de tocht staat. Die namelijk ervaren de sluiting ervan als een groot verlies. Voor hun gevoel komt het dorp tot stilstand.

Voorschot

Provincie en gemeenten nemen een voorschot op de toekomstige ontwikkelingen door in te zetten op een regionaal georiënteerd voorzieningenbeleid. Voorzieningen worden dan geclusterd in de wat grotere dorpen. Denk maar eens aan de Kulturhusen. Evengoed wordt het uitgangspunt in praktijk gebracht dat ieder dorp in elk geval één voorziening moet overhouden. Het Friese Littenseradiel speelt

zelfs met de gedachte om de basisscholen op te splitsen in een onderbouw- en bovenbouwschool. Zo krijgen twee dorpen elk een halve school.

Kaas

Linksom of rechtsom, het gevaar bestaat dat dorpen zich de kaas van het brood laten eten. Rond de voorzieningen ontstaat een discussie van heb ik jou daar, terwijl het besluit top-down wordt bekokstofd. Daarom is het raadzaam zich tijdig voor te bereiden op de krimp; bijvoorbeeld door het opstellen van een toekomstvisie, liefst in goed overleg met de buurdorpen. Krimp hoeft niet te leiden tot kaalslag, mits de bewoners kunnen meedenken én meebeslissen over plannen om hun dorp op gang te houden.

Fun of Fundraising

Fundraising is het nieuwe toverwoord voor organisaties die inkomsten willen verwerven voor een goed doel. Mensen komen eerder met geld over de brug als daarvoor een actie of evenement wordt georganiseerd. Maar welke acties hebben de meeste kans van slagen? In het boek *Fun of Fundraising* staan vijftig fondsenwervende evenementen en acties beschreven die zichzelf hebben bewezen. Voorts bevat het boek talloze tips om met succes een inzamelingsactie op touw te zetten.

Titel: Fun of Fundraising

Prijs: € 22,50

ISBN: 9057308533

Breedband kennisdossier

Nog lang niet overal is snel internet mogelijk. Een groot aantal kleine kernen, bedrijventerreinen en het buitengebied moeten het zonder stellen. Waar mogelijk wil de provincie de uitrol van een toekomstvast glasvezelnet stimuleren. Naar aanleiding hiervan heeft de OVKK een toegankelijk Breedband kennisdossier samengesteld.

Uit een in het voorjaar gehouden OVKK-enquête blijkt dat er al meerdere lokale werkgroepen actief zijn met onderzoek naar de mogelijkheden en kansen voor een glasvezelinfrastructuur. De OVKK heeft de in een jaar opgedane kennis gebundeld

en beschikbaar gesteld als een soort handleiding voor werkgroepen via haar website www.ovkk.nl.

Jan van Sandwijk, bestuurslid van de OVKK: 'Wie in een dergelijke werkgroep begint met onderzoek ziet al snel door de bomen het bos niet meer. Wet- en regelgeving van de verschillende overheden, beschikbare technieken, financiële modellen en een veelheid aan informatie komen op je af. Dit alles rangschikken, delen en enigszins inzichtelijk maken was het eerste doel. Op korte termijn zal ook een interactieve kaart van Overijssel op de website beschikbaar komen, zodat zichtbaar wordt welke werkgroepen waar bezig zijn en wat de status is van deze activiteiten. Je weet zo wat je buurman doet, waar je mogelijk bij aan kunt haken.'

De OVKK hoopt met het digitale kennisdossier een handreiking te doen naar de werkgroepen die willen beginnen met een projectmatige aanpak van de realisering van een netwerk; noodzakelijk voor de digitale ontsluiting van het buitengebied, haar bewoners en bedrijven. Neem voor meer informatie contact op met Jan van Sandwijk: janvansandwijk@ovkk.nl of 06-20744697

Coöperaties voor een leefbaar dorp

Op donderdagavond 1 november houden de OVKK en Stimuland een bijeenkomst over coöperaties in de kleine kernen. Bestuurders van plaatselijke belangenorganisaties en dorps- huizen, maar ook andere belangstellenden uit de kleine kernen zijn van harte welkom. De bijeenkomst vindt plaats in het gebouw van de Overijsselse Bibliotheek Dienst (OBD), Van Alphenstraat 11, 7442 TW Nijverdal. Aanvang: 20.00 uur.

De coöperatie kan een goed middel zijn om de leefbaarheid in het dorp te versterken. In het Jaar van de coöperatie (2012) wordt deze organisatie- vorm nog eens extra over het voetlicht gebracht. Welk nut heeft een coöperatie en hoe wordt die opgericht?

Tijdens de avond worden drie praktijkvoorbeelden gegeven, waarbij ervaringsdeskundigen aan het woord komen. Zij informeren u over:

- de energiecoöperatie (gezamenlijke inkoop van energie)
- de zorgcoöperatie (gezamenlijke inkoop van zorg)

- de dorpscoöperatie (voor het behoud van voorzieningen)

Voorbeelden worden aangedragen uit onder andere het Noord-Brabantse Sterksel, waar zich een coöperatieve supermarkt bevindt. Na een korte toelichting op de betreffende coöperaties kunt u meedoen aan workshops voor het uitwisselen van informatie en eigen ervaringen. De bijeenkomst wordt georganiseerd in samenwerking met de Rabobank en Netwerk Platte- land.

Meedoen? Aanmelding kan via info@ovkk.nl.

Zalk broedt op een nieuw dorpshuis

De gemeenschapszin in Zalk is groot. Toen eind jaren '60 de bouw van het verenigingsgebouw De Hoge Brink van start ging, had dit aardig wat voeten in de aarde. Zowat het hele dorp verleende hand- en spandiensten. Tot op de dag van vandaag wordt van het gebouw dankbaar gebruik gemaakt.

Verouderd

Bij vluchtige beschouwing staat De Hoge Brink er nog keurig bij. Echter, schijn bedriegt, want wie goed kijkt komt al gauw tot de conclusie dat het gebouw niet meer van deze tijd is. Het grootste zorgenkindje is wel de isolatie. Voorzieningen van dien aard zijn er nauwelijks en het zal geen verbazing wekken dat de energiekosten zo langzamerhand de pan uitrijzen. Los daarvan zijn de gebruiksmogelijkheden van De Hoge Brink niet bijster groot. Voor de peuteropvang is het passen en meten geblazen. De verouderde inrichting schrikt nieuwe doelgroepen af.

Nieuwbouwplannen

Al bijna tien jaar is het bestuur van De Hoge Brink doende om de bouw van een nieuw gemeenschapsgebouw te realiseren. De nieuwbouw zou dan moeten plaatsvinden bij het voetbalterrein, zodat de kleedkamers, sanitaire voorzieningen, de keuken en de kantine

samen met de voetbalvereniging in gebruik genomen kunnen worden.

Financiering

De provincie en de Gemeente Kampen hebben al een subsidie toegezegd, maar daarmee is nog niet de helft van het benodigde bedrag binnen. Voor verdere financiering rekent het bestuur op de verkoopopbrengst van het huidige gebouw met de ondergrond. Ongetwijfeld komt het lokale bedrijfsleven met enige bijdragen, al dan niet in natura, over de brug. Met de Belastingdienst kan trouwens een regeling worden getroffen, waarmee over een deel van de bouwkosten de BTW kan worden teruggevraagd. In ruil daarvoor wordt de stichting BTW-plichtig waar het gaat om de inkomsten van huur en consumpties.

Activiteiten

Wat gebeurt er zoal in De Hoge Brink? In gebouw bevinden zich een grote zaal met podium voor ongeveer 175 personen en een kleine zaal waar ongeveer 30 mensen terecht kunnen. Beide zalen worden intensief en voor meerdere doeleinden gebruikt. De grote zaal bijvoorbeeld is in gebruik als gymzaal voor de basisschool. Tevens houdt Excelsior, de landelijk bekende brassband, hier zijn repetities, evenals de Christelijke zangvereniging DEV. Senioren vinden er

Kern met Pit 2013

Kern met Pit is een jaarlijkse wedstrijd voor bewonersgroepen, georganiseerd door de Koninklijke Nederlandse Heidemaatschappij (KNHM). Heb je als straat, dorp, buurt of wijk een leuk idee voor het opknappen van de leefomgeving, doe dan mee en schrijf je in via www.kernmetpit.nl. De inschrijving voor het komende jaar loopt van 1 september tot en met 30 november.

Meer dan tweeduizend bewonersgroepen hebben de afgelopen jaren aan Kern met Pit deelgenomen. Dit jaar doet Rossum bijvoorbeeld mee door een leegstaand winkelpand aan de buitenkant met folie op te fleuren. Mariënheem is doende om met behulp van kunstafbeeldingen de voetgangerstunnel onder de N35 gebruiksvriendelijker te maken. IJhorst is in touw met de aanleg van een geitenweide, waar jong en oud elkaar rond de geitjes treffen.

Wie het klaar speelt om binnen een jaar het aangemelde idee te realiseren, ontvangt het predicaat Kern met Pit en duizend euro. Daarnaast wint per provincie één bewonersgroep de trofee en een extra prijs van vijftienhonderd euro. Als klap op de vuurpijl kunnen deze trofeewinnaars meedingen naar de nationale titel 'Beste Kern met Pit van Nederland' en extra prijzen winnen. Tijdens de uitvoering van het project ontvangen de deelnemers advies van de KNHM.

hun weg voor activiteiten als ouderengym en ontspanningsmiddagen. Toneeluitvoeringen, recepties en de zaalsporten van de Sport Vereniging Zalk mogen in dit rijtje evenmin ontbreken.

Voor het dagelijks reilen en zeilen heeft het bestuur op parttimebasis een beheerder en een schoonmaakster in dienst. Beide ontvangen medewerking van een grote vrijwilligersgroep.

Nieuwe DHW geeft lucht aan dorpshuizen

Per 1 januari 2013 treedt de nieuwe Drank- en Horecawet (DHW) in werking. De nieuwe wet heeft tot doel het alcoholmisbruik door vooral jongeren tegen te gaan. Het toezicht op de naleving van deze wet gaat over van de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit naar de gemeenten. Gemeenten hebben immers beter in beeld wat er op lokaal niveau plaatsvindt.

Voor dorpshuizen is het belangrijk om te weten dat gemeenten verplicht zijn om voor 1 januari 2014 een drank- en horecaverordening op te stellen, waarin tevens regels voor de paracommercie staan opgenomen. Deze regelgeving mag niet uitmonden in voorschriften van algemene strekking. Gemeenten moeten juist rekening houden met de specifieke situatie in een dorp. De nieuwe wet gaat er namelijk vanuit dat het maatschappelijk belang van bijvoorbeeld een dorps-huis moet worden meegewogen in de bepaling van wat wel en niet mag.

Lokaal

Eerst dient op lokaal niveau bediscus-

sieerd te worden of de huidige situatie goed werkt. Daarna pas mag een gemeente regels opstellen, bijvoorbeeld om een concrete situatie van oneerlijke concurrentie tegen te gaan. Verordeningen, waarmee op voorhand mededinging van welke aard dan ook wordt tegengegaan, zijn niet rechtsgeldig.

Noodzaak

Om de gemeenten van dienst te zijn met het opstellen van de nieuwe richtlijnen, heeft de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) hun een modelverordening toegezonden. Hieraan is een toelichting gehecht waarin de noodzaak

van maatwerk en overleg wordt benadrukt.

Licht

Met de nieuwe DHW ligt de discussie over paracommercie weer helemaal open. Dorpshuizen en andere paracommerciële horeca-instellingen doen er goed aan de bestaande afspraken met hun gemeente tegen het licht te houden en opnieuw het gesprek aan te gaan. Gemeenten zijn immers eraan gehouden om, alvorens een verordening voor de paracommercie op te stellen, met de betrokken partijen in overleg te gaan.

De modelverordening van de VNG is te vinden in het actualiteitsvenster van onze website www.ovkk.nl.

Minder stroomkosten door lagere aansluiting

Dorpshuizen kunnen geld besparen op hun energierekening door een elektriciteitsaansluiting te nemen met minder capaciteit. Vaak is dat goed mogelijk, want in het verleden zijn veel aansluitingen overgedimensioneerd.

Sinds 1 januari 2009 is de energierekening uit twee delen opgebouwd: het energietarief en de netwerkkosten. In de netwerkkosten zit het zogenaamde capaciteitstarief verwerkt. Voor de elektriciteitsaansluitingen is dat een vast bedrag, gerekend naar de capaciteit van de aansluiting. Hoe groter de capaciteit, hoe hoger het capaciteitstarief.

Door te kiezen voor een aansluiting met

een lagere doorlaatwaarde, daalt het capaciteitstarief aanmerkelijk. Een voorbeeld:

Veel dorpshuizen hebben een aansluiting van 3 x 50 Ampère. Bij Enexis betaalt u hiervoor het capaciteitstarief van € 1.069,04 per jaar. Maar zou er volstaan kunnen worden met een lagere aansluiting van 3 x 25 Ampère, dan betaalt u jaarlijks slechts € 142,54.

De kosten voor een verlaging van de doorlaatwaarde van uw aansluiting bedragen € 158,91 (Enexis). Dat kan dus gemakkelijk uit. Een installateur kan beoordelen welke capaciteit u nodig heeft.

Verklaring Sociale Hygiëne

Voor het schenken van alcohol buiten het dorps-huis of tijdens evenementen is een Verklaring Sociale Hygiëne (VSH) benodigd. Vanaf 1 januari 2013 komt daar verandering in. Wordt een ontheffing afgegeven voor een evenement, dan vervalt de eis dat er bij het schenken altijd iemand met een VSH aanwezig moet zijn.

Dit houdt in dat iedereen, ouder dan 21 jaar en van onbesproken gedrag, alcohol mag verstrekken tijdens een 'bijzondere gelegenheid van zeer tijdelijke aard' waarvoor ontheffing van de gemeente is verkregen. Wel staat het de gemeente vrij om alsnog de VSH als aanvullende voorwaarde in de ontheffing op te nemen.

OVKK-bestuur op bezoek in Rossum

Het Kulturhus Rabo de CoCer was het startpunt van een onderhoudende leefbaarheidsschouw in Rossum. Wie door het dorp wandelt, wordt vooreerst getroffen door de rustieke sfeer en de prachtige doorkijkjes naar het omliggende landschap. Toch heeft ook Rossum te kampen met een afnemend voorzieningenniveau. In het dorp wordt ijverig nagedacht over de toekomst.

Grotestraat Rossum

Begin dit jaar konden de inwoners van Rossum, Lemselo en Volthe zich uitspreken over hun leefomgeving en voorzieningen, zoals de winkelstand en het Kulturhus. Dit gebeurde via een enquête die door de dorpsraad was opgesteld. Ruim veertig procent van de formulieren kwam ingevuld en wel retour.

Tevredenheid

André Maathuis, voorzitter van de dorpsraad, gaf een presentatie van de resultaten. Kort en goed heerst er tevredenheid over de leefomgeving, zo blijkt. Grote waardering bestaat er voor de kwaliteit van de samenleving en de landelijke omgeving. Over het voorzieningenniveau echter zijn de geënquêteerden niet altijd even positief. Vooral de afwezigheid van een bankfiliaal wordt als een gemis ervaren.

De enquêteresultaten zijn opgenomen in een gemeentelijke matrix van te nemen maatregelen voor de leefbaarheid in de kleine kernen. Ook heeft de enquête geleid tot het houden van een behoefteonderzoek naar sociale woningbouw. Bij dit onderzoek zijn ook de bank, de gemeente, de woningstichtingen en aannemersbedrijven betrokken.

Afvalbakken

Na de presentatie kon het gezelschap met eigen ogen de leefbaarheid in Rossum beoordelen. Als eerste werd haltgehouden op het Thijplein. Om te bezuinigen heeft de gemeente overal, ook in het buitengebied, de afvalbakken weggehaald. De dorpsraad wil die graag terug en heeft daarvoor het plan GAOS bedacht: Geen Afval Op Straat. Het is de bedoeling dat de bewoners het

beheer van de afvalbakken overnemen en deze op gezette tijden legen in hun eigen container.

Kern met Pit

Op de hoek van de Thijstraat en de Father Raatgerstraat staat het pand Vos, een voormalig warenhuis dat al jaren staat te verloederen. Geen prettig gezicht natuurlijk en zo ontstond het idee om de lege ramen te beplakken met grote historische fotoreproducties en een gedicht dat gemaakt is door de dorpsdichter. Het plan werd met succes ingediend bij Kern met Pit, de jaarlijkse leefbaarheidswedstrijd van de KNHM.

Sfeer

Honderd jaar geleden was Rossum nog een kleine kerkbuurt, met boerderijen die in een krans rond de es lagen. Vandaag de dag ademt de Grotestraat nog altijd een landelijke sfeer: de woningen liggen verspreid aan de weg en open plekken zorgen voor verrassende doorkijkjes. Dit jaar is de Grotestraat opnieuw ingericht met klinkers in plaats van asfalt. Een aantal jaren geleden maakte de dorpsraad al het eerste inrichtingsplan. Langs de Grotestraat liggen zowel agrarische als niet-agrarische woningen, winkels en kleine bedrijfjes.

Winkels

Opgeteld kent Rossum gelukkig nog aardig wat neringdoenden. Naast een kruidenier is er een fruitboerderij, een biologische boerderijwinkel, een poelier en op de woensdagmorgen een kleine markt op het Thijplein. Verder nog een bloemenwinkel, een elektronicazaak, een winkel voor sieraden, speelgoed en verzorgingsproducten, een handel in ijzerwaren en veevoerders en sinds kort ook weer een heuse fietsenzaak. Tenslotte telt Rossum vrij veel verenigingen met een hoog aantal vrijwilligers.

Sleedoorn

Natuur op op te (vr)eten

Nee, veel natuurliefhebbers zullen er niet zijn, die denken: 'Kom, we gaan eens naar Vroomshoop'. Maar toch! Het is zeker de moeite waard om een wandeling langs de Stouwe te maken. De vegetatie biedt in dit jaargetijde een kleurrijke aanblik. De stralende lijsterbes bijvoorbeeld, zo glanzend oranje, dat het elke rechtgeaarde Nederlander goed doet.

Bessen

Bessen of vruchten van bomen en struiken zijn trouwens toch al interessant. Ik zie alweer de pruimpjes van de sleedoorn, de bessen van de Gelderse roos en niet te vergeten de vlierbessen. Ze geven kleur aan het landschap, zoals veel bloemen die uitgebloeid zijn.

Recepten

Veel van wat nu rondom ons rijpt en kleurt is eetbaar. Ik verzamel de sleedoornpruimpjes, de vlierbessen en de bottels. Tegelijkertijd groeien in mijn hoofd weer de recepten voor de noten, de bessen en de vruchten die zo kwistig rondgestrooid het landschap sieren. Een likeurtje wil ik u niet onthouden.

Sleedoornbrandewijn

Het sleedoornfruit leg ik eerst in de vriezer. Neem een liter vanille brandewijn, 1 kg rietsuiker, 3 kaneelstokjes, een snufje

kruidnagelpoeder en 1 kg sleedoorn-pruimpjes. Ontdooi de vruchtjes en leg een dikke laag onderin bijvoorbeeld een weckfles. Strooi er wat suiker op, steek de kaneelstokjes ernaast, leg op deze laag het snufje kruidnagel en giet er brandewijn op tot ze onderstaan. Ga zo door tot alles op is. Je laat het zes weken staan en roert af en toe. Na zes weken even flink stampen en dan zeven. Je hebt dan een helderode likeur, die traditioneel met kerst gedronken hoort te worden uit heel kleine glaasjes.

Thea Kroese

Thea Kroese fungeert als ambassadeur van de OVKK. Tot 2007 was zij als directeur verbonden aan de Twentse Academie voor Streekcultuur. Haar grote bekendheid dankt Thea Kroese aan haar programma's voor RTV Oost.

Vrienden van de OVKK

Waterschap Groot Salland
Beter Wonen IJsselmuiden
De Woonplaats Enschede
Salland Wonen Raalte
Wetland Wonen Vollenhove
Woningstichting Hellendoorn
Woonconcept Meppel
Woningstichting Tubbergen
E.ON Benelux Eindhoven
Woertman & Massop Markelo

Kernpunt is mede mogelijk gemaakt door Provincie Overijssel

Colofon

Kernpunt is een uitgave van de OVKK en verschijnt 4 x per jaar.

OVKK

Postbus 228, 7440 AE Nijverdal
0548-634 445
info@ovkk.nl
www.ovkk.nl

Redactie

Kor Pollema

Vormgeving

Wil Scholten Grafisch Ontwerp

Bestuur

J.O.R. Alberda van Ekenstein
Staphorst, Tel. 0522-460624
A.G.J. Bosch, voorzitter
Welsum, Tel. 06-55560204
R.J. Ossel, secretaris
Losser, Tel. 053-5387556
M.M. Timmerman
Vollenhove, Tel. 0527-249710
R. de Jong, penningmeester
Kloosterhaar, Tel. 06-21833425

Erelid

T.M.W.A. Ibes, Luttenberg

Ambassadeur

Thea Kroese, Vroomshoop